

WCAG 2.1 inspectie niveau AA

forumstandaardisatie.nl

Opdrachtgever: Logius
Website: forumstandaardisatie.nl
Rapportversie: 1.1
Tilburg, 30 november 2023

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Onderzoeksgegevens.....	4
Algemene gegevens.....	4
Scope van het onderzoek.....	4
Steekproef.....	4
Inspectiemethode.....	4
Toegepaste norm.....	4
Gebruikte technieken.....	4
Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning.....	4
User agents.....	5
Afhankelijke technologie.....	5
Inspectie-instelling.....	5
Samenvatting.....	6
Beoordeling.....	8
Principe 1: Waarneembaar.....	11
Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven.....	11
Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media.....	12
Richtlijn 1.3: Aanpasbaar.....	14
Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar.....	18
Principe 2: Bedienbaar.....	22
Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk.....	22
Richtlijn 2.2: Genoeg tijd.....	24
Richtlijn 2.3: Toevallen.....	25
Richtlijn 2.4: Navigeerbaar.....	26
Richtlijn 2.5: Input Modaliteiten.....	31
Principe 3: Begrijpelijk.....	33
Richtlijn 3.1: Leesbaar.....	33
Richtlijn 3.2: Voorspelbaar.....	35
Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer.....	36
Principe 4: Robuust.....	38
Richtlijn 4.1: Compatibel.....	38
Bijlage 1: Pagina's in de steekproef van het onderzoek.....	40
Volledige steekproef.....	40

Inleiding

Op verzoek van Logius, aanbieder van de website forumstandaardisatie.nl, is een handmatig onderzoek uitgevoerd waarin vastgesteld is in hoeverre de website voldoet aan WCAG 2.1, niveau AA. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Waarmerk drempelvrij.nl, het Nederlandse kwaliteitsmerk voor toegankelijke websites.

WCAG staat voor Web Content Accessibility Guidelines. Dit zijn de internationale richtlijnen voor toegankelijkheid van webcontent. De WCAG 2.1 zijn opgedeeld in vier principes, namelijk: Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust. Elk principe bestaat uit een aantal richtlijnen. Elke richtlijn is vervolgens opgedeeld in één of meerdere meetbare succescriteria. Omdat WCAG 2.1 techniek-onafhankelijk is opgesteld, kan hiermee de toegankelijkheid van alle content op het web worden gemeten.

Toepassing van WCAG 2.1 is sinds 23 december 2018 verplicht volgens de Europese richtlijnen voor digitale toegankelijkheid (EN 301 549). De Nederlandse richtlijnen voor digitale toegankelijkheid staan in het [Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid](#) en volgen net als het Waarmerk drempelvrij.nl deze Europese richtlijn (EN 301 549). Een website die voldoet aan WCAG 2.1, voldoet daarmee dus zowel aan de Nederlandse als de Europese richtlijnen voor digitale toegankelijkheid.

Dit rapport beschrijft per succescriterium in hoeverre de website al dan niet voldoet.

Heeft u naar aanleiding van dit rapport inhoudelijke vragen, dan kunt u contact met ons opnemen om deze te bespreken. Onze voorkeur gaat uit naar contact via e-mail: technobility@cardan.com. Vermeldt u hierbij alstublieft de naam van uw organisatie (Logius) en de datum van het rapport (30 november 2023).

Onderzoeksgegevens

Algemene gegevens

Opdrachtgever:	Logius
Onderzochte websites:	forumstandaardisatie.nl
Type onderzoek:	WCAG 2.1 inspectie niveau AA
Versie van rapport:	1.1
Datum rapport:	30 november 2023
Inspectie-instelling:	Cardan Technobility
Inspecteur:	Marijn Brilman
Senior Consultant:	Gerard Copinga

Scope van het onderzoek

- Alle pagina's op forumstandaardisatie.nl (URI-basis)
- Niet de van derden afkomstige inhoud (wettelijke uitzondering voor de overheid)
- Niet de inhoud van archieven (wettelijke uitzondering voor de overheid)

Tussen haakjes staat de reden waarom een gedeelte wel of niet is meegenomen. Dit is conform de regels voor het bepalen van de scope in de evaluatiemethode WCAG-EM of valt onder een van de [uitzonderingen van digitoegankelijk](#).

Steekproef

Aantal pagina's: 23 (zie bijlage 1 voor de URI's in de volledige steekproef)

Inspectiemethode

Dit onderzoek (inspectie) is uitgevoerd conform de evaluatiemethode WCAG-EM. Deze methode is aanbevolen volgens digitoegankelijk. Een overzicht van de gebruikte methode is te vinden op de pagina: <https://www.w3.org/WAI/test-evaluate/conformance/wcag-em/>.

Toegepaste norm

WCAG 2.1 (<https://www.w3.org/Translations/WCAG21-nl/>).

Gebruikte technieken

Bij het uitvoeren van dit onderzoek is er vanuit gegaan dat alle technieken van het W3C ondersteund worden en dus gebruikt mogen worden. Zie:

www.w3.org/TR/WCAG20-TECHS en www.w3.org/WAI/WCAG21/Techniques

Basisniveau van toegankelijkheidsondersteuning

Gangbare webbrowsers en hulpapparatuur.

User agents

Bij dit onderzoek zijn de volgende user agents gebruikt:

- Google Chrome, versie 119 (primair)
- Mozilla Firefox, versie 120
- Microsoft Edge, versie 119
- Adobe Acrobat Pro DC
- PDF Accessibility Checker (PAC)
- NVDA in combinatie met Google Chrome

Afhankelijke technologie

- HTML
- CSS
- WAI-ARIA
- JavaScript
- SVG
- PDF
- DOM

Inspectie-instelling

Deze inspectie is uitgevoerd door Cardan Technobility.

Adres: TalentSquare 13, 5038 LX Tilburg

Telefoon: 088-5004070

E-mailadres: technobility@cardan.com

Website: www.technobility.nl

Samenvatting

Het onderzoek naar de toegankelijkheid van de website forumstandaardisatie.nl is afgerond op 30 november 2023. Dit onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Waarmerk drempeelvrij.nl. De gebruikte norm is WCAG 2.1 niveau AA.

Uit het onderzoek is gebleken dat de website helaas nog niet volledig voldoet aan alle succescriteria. Op dit moment voldoet de website aan 35 van de 50 succescriteria.

Uit deze herinspectie is gebleken dat meerdere problemen goed zijn opgelost. Zo heeft een afbeelding die als link werkt nu bijvoorbeeld een goede alternatieve tekst. Hierdoor is het duidelijk wat het doel is van deze link voor mensen die de afbeelding niet kunnen zien. Ook zijn er bijvoorbeeld nu meerdere koppen als kopteksten opgemaakt in de code. Ook is de toetsenbordfocus nu zichtbaar op de skiplink. Zo zijn er meer problemen opgelost.

Er zijn echter nog toegankelijkheidsproblemen aanwezig. Er zijn nog problemen met content die verschijnt bij toetsenbordfocus of als de muisaanwijzer eroverheen gaat. Dit kan een probleem zijn voor gebruikers die ver inzoomen en waarbij aanvullende content een groot deel van het venster beslaat. Het moet voor hen makkelijker zijn om deze content weer in te klappen, bijvoorbeeld door de Escape toets te gebruiken. Ook is er nog niet overal een taalwisseling aangegeven bij Engelse teksten. Hulpsoftware kan de tekst hierdoor niet op de goede manier voorlezen. In de code zijn meerdere lijsten niet als lijsten opgemaakt, software kan hierdoor niet de relaties bepalen die visueel duidelijk zijn. Zo zijn er meer problemen nog aanwezig. Er zijn twee pagina's aan de steekproef toegevoegd, hier zijn ook enkele nieuwe problemen gevonden.

Zie de rapportage voor een volledig overzicht van de gevonden problemen. Bij een aantal van deze problemen is aangegeven hoe dit op te lossen is. Voor de meeste problemen zijn meerdere oplossingen mogelijk. De oplossing in de rapportage is daarom slechts een suggestie. Als een andere oplossing beter past, kan die eventueel ook gebruikt worden.

In dit rapport worden slechts voorbeelden gegeven van aangetroffen problemen; dit is echter geen compleet overzicht. Het onderzoek is indicatief voor de verschillende soorten problemen die gevonden zijn. Het kan dus zijn dat een soort probleem op meer plaatsen binnen de website voorkomt, maar dat maar enkele voorbeelden zijn genoemd.

Omdat het onderzoek uit een steekproef bestaat, kan het zijn dat een probleem niet gesignaleerd wordt. Uiteraard proberen we de steekproef zodanig te maken dat dit geminimaliseerd wordt, maar het kan nooit uitgesloten worden. Het kan dan wel bij een volgend onderzoek worden opgemerkt.

Wanneer verbeteringen worden doorgevoerd, moet u er rekening mee houden dat hierdoor nieuwe toegankelijkheidsproblemen kunnen ontstaan.

Uitzonderingen

Bij dit onderzoek is uitgegaan van de internationale toegankelijkheidsnorm WCAG 2.1, niveau A en AA. Volgens de Europese standaard EN 301 549 hoeft sommige inhoud van websites echter niet te voldoen aan deze toegankelijkheidsnorm. Denk bijvoorbeeld aan oude PDF's, oude video's en online kaarten. Hiervoor gelden verschillende uitzonderingen. Let erop dat hierin dus nog wel toegankelijkheidsproblemen kunnen bestaan die niet in dit rapport zijn beschreven. Bezoekers met een beperking kunnen namelijk mogelijk verminderd gebruik maken van deze inhoud. Mensen met een visuele beperking kunnen bijvoorbeeld vaak slecht overweg met ontoegankelijke PDF's en niet-ondertitelde video's zijn nutteloos voor mensen met een gehoorbeperking.

De onderdelen die onder een wettelijke uitzondering vallen, zijn in dit onderzoek niet (geheel) onderzocht. In de scope wordt benoemd om welke onderdelen het gaat. Ga voor de volledige uitleg en meer informatie over de specifieke situaties naar <https://www.digitoegankelijk.nl/wetgeving/specifieke-situaties>.

Beoordeling

Hieronder staat een overzicht van alle WCAG 2.1 succescriteria van niveau A en AA verdeeld over de 4 principes: Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust. Per succescriterium is een korte omschrijving gegeven, het niveau en of de pagina's uit de steekproef voldoen aan het succescriterium of niet. Als ze niet voldoen aan een succescriterium is in de volgende hoofdstukken een overzicht te vinden van de bevindingen die tot deze conclusie hebben geleid.

Waarneembaar

Criterion	Omschrijving	Niveau	Resultaat
1.1.1	Niet-tekstuele content	A	Voldoet niet
1.2.1	Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)	A	Voldoet
1.2.2	Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)	A	Voldoet
1.2.3	Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)	A	Voldoet niet
1.2.4	Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)	AA	Voldoet
1.2.5	Audiodescriptie (vooraf opgenomen)	AA	Voldoet niet
1.3.1	Info en relaties	A	Voldoet niet
1.3.2	Betekenisvolle volgorde	A	Voldoet niet
1.3.3	Zintuiglijke eigenschappen	A	Voldoet
1.3.4	Weergavestand	AA	Voldoet
1.3.5	Identificeer het doel van de input	AA	Voldoet
1.4.1	Gebruik van kleur	A	Voldoet
1.4.2	Geluidbediening	A	Voldoet
1.4.3	Contrast	AA	Voldoet
1.4.4	Herschalen van tekst	AA	Voldoet
1.4.5	Afbeeldingen van tekst	AA	Voldoet
1.4.10	Reflow	AA	Voldoet niet
1.4.11	Contrast van niet-tekstuele content	AA	Voldoet
1.4.12	Tekstafstand	AA	Voldoet
1.4.13	Content bij hover of focus	AA	Voldoet niet

Bedienbaar

Criterion	Omschrijving	Niveau	Resultaat
2.1.1	Toetsenbord	A	Voldoet
2.1.2	Geen toetsenbordval	A	Voldoet
2.1.4	Enkel teken sneltoetsen	A	Voldoet
2.2.1	Timing aanpasbaar	A	Voldoet
2.2.2	Pauzeren, stoppen, verbergen	A	Voldoet
2.3.1	Drie flitsen of beneden drempelwaarde	A	Voldoet
2.4.1	Blokken omzeilen	A	Voldoet
2.4.2	Paginatitel	A	Voldoet niet
2.4.3	Focus volgorde	A	Voldoet niet
2.4.4	Linkdoel (in context)	A	Voldoet niet
2.4.5	Meerdere manieren	AA	Voldoet
2.4.6	Koppen en labels	AA	Voldoet niet
2.4.7	Focus zichtbaar	AA	Voldoet
2.5.1	Aanwijzergebaren	A	Voldoet
2.5.2	Aanwijzerannulering	A	Voldoet
2.5.3	Label in naam	A	Voldoet niet
2.5.4	Bewegingsactivering	A	Voldoet

Begrijpelijk

Criterion	Omschrijving	Niveau	Resultaat
3.1.1	Taal van de pagina	A	Voldoet
3.1.2	Taal van onderdelen	AA	Voldoet niet
3.2.1	Bij focus	A	Voldoet
3.2.2	Bij input	A	Voldoet
3.2.3	Consistente navigatie	AA	Voldoet
3.2.4	Consistente identificatie	AA	Voldoet
3.3.1	Fout identificatie	A	Voldoet niet
3.3.2	Labels of instructies	A	Voldoet
3.3.3	Foutsuggestie	AA	Voldoet
3.3.4	Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)	AA	Voldoet

Robuust

criterium	Omschrijving	Niveau	Resultaat
4.1.1	Parsen	A	Voldoet
4.1.2	Naam, rol, waarde	A	Voldoet niet
4.1.3	Statusberichten	AA	Voldoet

Onderzoeksscores

	Niveau A	Niveau AA	Totaal
Waarneembaar	5 / 9	8 / 11	13 / 20
Bedienbaar	10 / 14	2 / 3	12 / 17
Begrijpelijk	4 / 5	4 / 5	8 / 10
Robuust	1 / 2	1 / 1	2 / 3
Totaal	20 / 30	15 / 20	35 / 50

Principe 1: Waarneembaar

Informatie en componenten van de gebruikersinterface moeten toonbaar zijn aan gebruikers op voor hen waarneembare wijze.

Richtlijn 1.1: Tekstalternatieven

Lever tekstalternatieven voor alle niet-tekstuele content, zodat die veranderd kan worden in andere vormen die mensen nodig hebben, zoals grote letters, braille, spraak, symbolen of eenvoudiger taal.

niveau A

Succescriterium 1.1.1: Niet-tekstuele content

Alle niet-tekstuele content die aan de gebruiker wordt gepresenteerd, heeft een tekstalternatief dat een gelijkwaardig doel dient.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De bedoeling van dit succescriterium is om informatie die wordt overgebracht door niet-tekstuele content, toegankelijk te maken door middel van een tekstalternatief. Hulpsoftware maakt deze alternatieve teksten bijvoorbeeld hoorbaar via voorleessoftware of tastbaar via braille.

Meerdere problemen zijn goed opgelost. Alleen het volgende is nog aanwezig.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/> staat een afbeelding van een logo met de woorden "Forum Standaardisatie, Standaard Samenwerken". Het tekstalternatief is "forum standaardisatie". Het is belangrijk voor gebruikers van hulpsoftware dat dezelfde informatie beschikbaar is als voor gebruikers die de website bekijken. Hierdoor is het belangrijk dat ook "Standaard Samenwerken" wordt opgenomen in het tekstalternatief. De oplossing zou hier zijn om "Forum Standaardisatie, Standaard Samenwerken" als tekstalternatief te gebruiken.

Richtlijn 1.2: Op tijd gebaseerde media

Lever alternatieven voor op tijd gebaseerde media.

niveau A

Succescriterium 1.2.1: Louter-geluid en louter-videobeeld (vooraf opgenomen)

Voor media met vooraf opgenomen louter-geluid en vooraf opgenomen louter-videobeeld is het volgende waar, behalve als de audio of video een media-alternatief voor tekst is en duidelijk als zodanig is gelabeld:

- Vooraf opgenomen louter-geluid: Er wordt een alternatief geleverd voor op tijd gebaseerde media dat equivalente informatie geeft voor vooraf opgenomen louter-geluid content.
- Vooraf opgenomen louter-videobeeld: Er wordt een alternatief geleverd voor op tijd gebaseerde media of een geluidsspoor dat equivalente informatie geeft voor vooraf opgenomen louter-videobeeld content.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 1.2.2: Ondertiteling voor doven en slechthorenden (vooraf opgenomen)

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle vooraf opgenomen audiocontent in gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Complimenten! In de onderzochte video's is goede ondertiteling aanwezig. Hier is goed aandacht aan gegeven.

niveau A

Succescriterium 1.2.3: Audiodescriptie of media-alternatief (vooraf opgenomen)

Er wordt een alternatief voor op tijd gebaseerde media of audiodescriptie van de vooraf opgenomen videocontent geleverd voor gesynchroniseerde media, behalve als het mediabestand een media-alternatief is voor tekst en duidelijk als zodanig is gelabeld.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/node/1173> staat een video over de beslisboom. Aan het eind wordt door de voice-over verwezen naar de website van Forum Standaardisatie. In beeld verschijnt vervolgens de url: forumstandaardisatie.nl. Ook is het logo van de Rijksoverheid te zien. Deze informatie is niet beschikbaar door de voice-over en ook niet via het transcript. Advies: voeg deze informatie toe aan het transcript onder de video en laat de voice-over deze tekst uitspreken.

niveau AA**Succescriterium 1.2.4: Ondertitels voor doven en slechthorenden (live)**

Er worden ondertitels voor doven en slechthorenden geleverd voor alle live audiocontent in gesynchroniseerde media.

Resultaat

 Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA**Succescriterium 1.2.5: Audiodescriptie (vooraf opgenomen)**

Er wordt een audiodescriptie geleverd voor alle vooraf opgenomen videocontent in gesynchroniseerde media.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Dit succescriterium is in het vorige onderzoek niet afgekeurd, maar dit voldoet niet. Voor dit succescriterium is een uitgeschreven tekst niet voldoende als oplossing, de visuele informatie moet in het audiospoor beschreven worden.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/node/1173> staat een video over de beslisboom. Aan het eind wordt door de voice-over verwezen naar de website van Forum Standaardisatie. In beeld verschijnt vervolgens de url: forumstandaardisatie.nl. Ook is het logo van de Rijksoverheid te zien. Deze informatie is niet beschikbaar door de voice-over. Deze informatie moet ook in het geluid beschikbaar zijn. Dit kan door dit in het geluid van de video op te nemen of door dit te beschrijven in het aparte audiospoor dat wordt aangeboden.

Richtlijn 1.3: Aanpasbaar

Creëer content die op verschillende manieren gepresenteerd kan worden (bijvoorbeeld eenvoudiger lay-out) zonder verlies van informatie of structuur.

niveau A

Succescriterium 1.3.1: Info en relaties

Informatie, structuur, en relaties overgebracht door presentatie kunnen door software bepaald worden of zijn beschikbaar in tekst.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De bedoeling van dit succescriterium is om informatie over en relaties tussen content duidelijk te maken voor alle gebruikers. Dit betekent onder andere dat visuele informatie ook op dezelfde of een gelijkwaardige manier in de code moet zijn weergegeven.

Meerdere problemen zijn goed opgelost, het volgende is nog aanwezig.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/wat-zijn-de-verplichtingskaders> staan diverse lijsten te herkennen aan een "naar rechts wijzend teken". Een voorbeeld hiervan staat onder de kop "Wettelijk verplichte standaard". Deze lijsten zijn niet opgemaakt als lijst, maar dit is wel belangrijk. Gebruik hiervoor bij voorkeur het ul-element. Andere oplossingen zijn ook mogelijk.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/vergadering-forum-standaardisatie-7-december-2022> staat een genummerde lijst. Deze is niet in de code als zodanig opgemaakt.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/digitoegankelijk-en-301-549-met-wcag-21> staan diverse lijsten die niet opgemaakt zijn als lijst. Een van de voorbeelden is te vinden bij het item "Relatie met andere standaarden". Bij het item "Trefwoorden" gaat dit bijvoorbeeld wel goed.

Op pagina <https://www.forumstandaardisatie.nl/beslisboom/beslisboom-open-standaarden/step/6> (stap 6 van het proces) staat een overzicht met diverse "Ja", "Nee", "Weet ik niet" vragen. De relatie tussen vraag en antwoord ontbreekt. Dit wordt veroorzaakt doordat het legend-element niet direct in de fieldset staat, maar in een extra div met `class="question"`. Het is belangrijk dat het legend-element de zogenaamde "first child" is van de fieldset om de relatie tussen vraag en antwoord correct te hebben.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/verplicht> is een optie om te filteren op bepaalde groepen. De groepen, zoals "Domein", zijn nu in de code opgemaakt met het label-element. Hiervoor moet een kop gebruikt worden, bijvoorbeeld H3-kop.

Pagina <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2021/fs-20211208-2-oplegnotitie-obdo-en-forum-standaardisatie> is toegevoegd aan de steekproef, hier het is volgende probleem aanwezig. Linksboven op de pagina staan links voor navigatie, zoals "Oplegnotitie OBDO en Forum

Standaardisatie". Dit is visueel een geneste lijst, dit is in de code niet opgemaakt als geneste lijst. Dit kan door ul-elementen te gebruiken, bijvoorbeeld `<ul><li>Ter Kennisname<ul><li>Ad B.</li></ul></li></ul>`.

Er zijn meer problemen gevonden op deze nieuwe pagina in de steekproef. In de tabel zijn de kolomkoppen opgemaakt met th-elementen, dat is goed. Deze zijn echter ook opgemaakt met strong-elementen, dit is niet de bedoeling. De gegevens in de eerste kolom zijn rijkoppen voor de rij. Deze zijn niet opgemaakt als rijkoppen, dit kan door th-elementen te gebruiken (met scope="row").

Pagina <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2021/forumvergadering-8-december-2021> is ook toegevoegd aan de steekproef. Hier komt het volgende probleem voor.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2021/forumvergadering-8-december-2021> staat een lijst, hier moet ook gebruik worden gemaakt van een geneste lijst. In de code zijn dit nu div-elementen met links. Hier kan gebruik worden gemaakt van ol-elementen die in elkaar genest zijn.

Het volgende PDF-document heeft een code-laag. Complimenten daarvoor! Helaas zijn niet alle codes correct. De koptekst "Agenda Forum Standaardisatie 7 december 2022" in het PDF-bestand <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2022/1207/FS-20221207.1A-Agenda-Forum-Standaardisatie-7-december-2022.pdf> is opgemaakt met een P-tag. Dat is niet correct. De P-tag dient alleen ingezet te worden als het een alinea betreft. Als een stuk tekst eruit ziet als een kop en semantisch een kop is, moet het ook als een kop zijn opgemaakt. Verwijder hier daarom de P-tag en plaats de eerste koptekst bijvoorbeeld in een H1-tag en de daarop volgende koppen in H2-tags.

Ook staan er een aantal lijsten in het PDF-document. Sommigen daarvan zijn volledig of deels aangegeven als koppen, terwijl het lijsten zijn. Verder is de kopstructuur onjuist, hier zit geen logische volgorde in. Er staan ook meerdere H1-tags binnen het PDF-document zonder dat deze een eigen sectie hebben.

In de tabel op pagina 1 zijn alle tabelcellen opgemaakt met th-tags, dit klopt niet. Alleen tabelkoppen moeten opgemaakt worden met th-tags.

In het PDF-document <https://forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2022/0420/FS-20220420.3C2-Gesprekken-met-aanbesteders-Monitor-2021.pdf> zijn de tekst "FS-20220420.3C2" en het logo van ICTU niet getagd. Deze moeten getagd worden en de afbeelding moet dan ook een alternatieve tekst gaan krijgen die de afbeelding beschrijft. Op pagina 1 staat een lijst die verder gaat op pagina 2, deze is in de tags gesplitst in twee lijsten, dit moet één lijst worden in de tags.

Het volgende is niet fout, maar kan wel verbeterd worden:

In het PDF-bestand <https://forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2022/0420/FS-20220420.3C2-Gesprekken-met-aanbesteders-Monitor-2021.pdf> komen een aantal lege P-tags voor, die ingezet worden om extra ruimte te creëren. Dit is op zich niet fout, maar kan wel hinderlijk zijn voor gebruikers van hulpsoftware, omdat elke keer wordt vermeld dat er een lege alinea is.

Er worden nu voor alle kopteksten h1-tags gebruikt, dit kan beter alleen voor de hoofdkop van het bestand worden gebruikt, de andere koppen kunnen dan als h2-koppen getagd worden.

niveau A**Succescriterium 1.3.2: Betekenisvolle volgorde**

Als de volgorde waarin content wordt gepresenteerd van invloed is op zijn betekenis, kan een betekenisvolle leesvolgorde door software bepaald worden.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/> staan content blokken met de tekst "Ministerie EZK", "Ministerie SZW" en "Ministerie VWS". Hieronder staat een link met de tekst "Meer verhalen" die gerelateerd lijkt aan alle drie bovengenoemde artikelen. In de leesvolgorde staat deze link echter direct onder het item van "Ministerie EZK". Het advies is om deze link uit deze kolom te halen en direct na de drie kolommen te positioneren.

niveau A**Succescriterium 1.3.3: Zintuiglijke eigenschappen**

Instructies die geleverd worden om content te begrijpen en te bedienen zijn niet alleen afhankelijk van zintuiglijke eigenschappen van componenten zoals vorm, omvang, visuele locatie, oriëntatie of geluid.

Resultaat

 Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.3.4: Weergavestand**

De content beperkt de weergave en bediening niet tot een enkele presentatie-oriëntatie, zoals staand of liggend, tenzij een specifieke presentatie-oriëntatie essentieel is.

Resultaat

 Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.3.5: Identificeer het doel van de input**

Het doel van elk invoerveld waarmee informatie van de gebruiker wordt verzameld, kan door software bepaald worden wanneer:

- Het invoerveld een doel dient dat is geïdentificeerd in de paragraaf Inputdoelen voor Componenten van de Gebruikersinterface; en
- De content wordt geïmplementeerd met behulp van technologieën die ondersteuning bieden bij het identificeren van de verwachte betekenis van formulier-invoergegevens.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 1.4: Onderscheidbaar

Maak het voor gebruikers gemakkelijker om content te horen en te zien, waaronder scheiding van voorgrond en achtergrond.

niveau A

Succescriterium 1.4.1: Gebruik van kleur

Kleur wordt niet als het enige visuele middel gebruikt om informatie over te brengen, een actie aan te geven, tot een reactie op te roepen of een visueel element te onderscheiden.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op de website staan veel links in de tekst. Deze links zijn niet onderstreept, waardoor ze mogelijk voor sommige mensen minder goed of niet waarneembaar zijn. Omdat het kleurcontrast met de omliggende tekst voldoende is (3,5:1) wordt voldaan aan dit succescriterium. Wel is het advies om links in lopende tekst te onderstrepen.

<https://forumstandaardisatie.nl/>

niveau A

Succescriterium 1.4.2: Geluidbediening

Als een geluidswaergave op een webpagina automatisch meer dan 3 seconden speelt, is er of een mechanisme beschikbaar om de geluidswaergave te pauzeren of te stoppen, of er is een mechanisme beschikbaar om het geluidsvolume onafhankelijk van het overall systeemvolume te regelen.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA**Succescriterium 1.4.3: Contrast**

De visuele weergave van tekst en afbeeldingen van tekst heeft een contrastverhouding van ten minste 4,5:1, behalve in de volgende gevallen:

- **Grote tekst:** Grote tekst en afbeeldingen van grote tekst hebben een contrastverhouding van ten minste 3:1;
- **Incidenteel:** Tekst of afbeeldingen van tekst die deel zijn van een inactieve component van de gebruikersinterface, die puur decoratief zijn, die voor niemand zichtbaar zijn, of die onderdeel zijn van een afbeelding die significant andere visuele content bevat, hebben geen contrasteis.
- **Logotypes:** Tekst die onderdeel is van een logo of merknaam heeft geen contrasteis.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.4.4: Herschalen van tekst**

Behalve voor ondertitels voor doven en slechthorenden en afbeeldingen van tekst, kan tekst zonder hulptechnologie tot 200 procent schalen zonder verlies van content of functionaliteit.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.4.5: Afbeeldingen van tekst**

Als de gebruikte technologieën de visuele weergave tot stand kunnen brengen, gebruik dan liever tekst in plaats van afbeeldingen van tekst om informatie over te brengen, behalve in de volgende gevallen:

- **Aanpasbaar:** De afbeelding van tekst kan visueel worden aangepast aan de eisen van de gebruiker;
- **Essentieel:** Een specifieke weergave van tekst is essentieel voor de informatie die wordt overgebracht. Logotypes (tekst die onderdeel is van een logo of merknaam) worden als essentieel beschouwd.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau AA**Succescriterium 1.4.10: Reflow**

Content kan zonder verlies van informatie of functionaliteit en zonder te moeten scrollen in twee dimensies, worden weergegeven voor:

- Verticaal scrollbare content met een breedte gelijkwaardig aan 320 CSS-pixels;
- Horizontaal scrollbare content met een hoogte gelijkwaardig aan 256 CSS-pixels;

Met uitzondering van delen van de content die voor het gebruik of de betekenis een tweedimensionale lay-out vereisen.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Als de website wordt bekeken bij een resolutie van 320 bij 256 pixels of een resolutie van 1280 bij 1024 pixels en 400% zoom, mag geen content verloren gaan en mag niet horizontaal gescrold worden om content te kunnen lezen. Dit is van belang voor slechtzienden die het beeld ingezoomd bekijken. Het kost hen namelijk extra inspanning als ze bij elke regel heen en weer moeten scrollen.

Pagina <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2021/fs-20211208-2-oplegnotitie-obdo-en-forum-standaardisatie> is toegevoegd aan de steekproef, het volgende probleem is hier geconstateerd. Als de website wordt bekeken bij een resolutie van 1280 bij 1024 pixels en 400% zoom, moet er horizontaal gescrold worden voor de teksten. Bij een tabel is horizontaal scrollen wel toegestaan, maar bij de teksten erboven en eronder niet.

niveau AA**Succescriterium 1.4.11: Contrast van niet-tekstuele content**

De visuele weergave van het volgende heeft een contrastverhouding van ten minste 3:1 ten opzichte van aangrenzende kleuren:

- **Componenten van de gebruikersinterface:** Visuele informatie die vereist is om componenten van de gebruikersinterface en statussen te identificeren, met uitzondering van inactieve componenten of componenten waarvan de weergave van de component wordt bepaald door de user agent en niet wordt aangepast door de auteur;
- **Grafische objecten:** Delen van afbeeldingen die vereist zijn om de content te begrijpen, behalve wanneer een specifieke weergave van afbeeldingen essentieel is voor de informatie die wordt overgebracht.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.4.12: Tekstafstand**

Bij content die wordt geïmplementeerd met opmaaktalen die de volgende stijleigenschappen voor tekst ondersteunen, is er geen sprake van verlies van content of functionaliteit door het instellen van alle volgende, en door het niet wijzigen van andere stijleigenschappen:

- Regelhoogte (regelafstand) naar ten minste 1,5 keer de lettergrootte;
- Afstand tussen alinea's naar ten minste 2 keer de lettergrootte;
- Letterafstand (spatiëren van letters) naar ten minste 0,12 keer de lettergrootte;
- Spatiëren van woorden naar ten minste 0,16 keer de lettergrootte.

Uitzondering: Menselijke talen en scripts die geen gebruik maken van een of meer van deze eigenschappen voor tekststijl in schriftelijke tekst, kunnen voldoen aan de eisen door alleen gebruik te maken van de eigenschappen die bestaan voor de betreffende combinatie van taal en script.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 1.4.13: Content bij hover of focus**

Wanneer aanvullende content zichtbaar wordt en daarna weer verborgen, door het gebruik van hover met de aanwijzer of focus met het toetsenbord, gelden de volgende zaken:

- **Sluiten:** Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de aanvullende content kan worden gesloten zonder de aanwijzer hover of de toetsenbordfocus te verplaatsen, tenzij de aanvullende content een invoerfout communiceert of andere content niet verbergt of vervangt;
- **Aanwijsbaar:** Wanneer een aanwijzer hover aanvullende content kan activeren, dan kan de aanwijzer over de aanvullende content worden bewogen zonder dat deze verdwijnt;
- **Aanhouden:** De aanvullende content blijft zichtbaar totdat de oorzaak voor de hover of focus is verwijderd, de gebruiker de content sluit of de informatie niet langer geldig is.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina <https://www.forumstandaardisatie.nl/beslisboom/beslisboom-open-standaarden/step/1> zijn "Meer informatie" icoontjes te zien. Er wordt aanvullende content zichtbaar bij focus op dit element. Het is niet mogelijk deze content te sluiten zonder de toetsenbordfocus te verplaatsen. Een oplossing zou zijn de aanvullende content sluitbaar te maken door middel van de "esc" knop. Ook is het niet mogelijk de focus op de aanvullende content te krijgen, waardoor dit niet beschikbaar is voor gebruikers van een toetsenbord interface.

Dit geldt ook onder hover; als er met de muisaanwijzer over het icoon wordt gegaan, klapt de content ook uit. De content moet dan ook kunnen worden gesloten zonder de muisaanwijzer te verplaatsen (dus bijvoorbeeld met Escape).

Principe 2: Bedienbaar

Componenten van de gebruikersinterface en navigatie moeten bedienbaar zijn.

Richtlijn 2.1: Toetsenbordtoegankelijk

Maak alle functionaliteit beschikbaar vanaf een toetsenbord.

niveau A

Succescriterium 2.1.1: Toetsenbord

Alle functionaliteit van de content is bedienbaar via een toetsenbordinterface zonder dat afzonderlijke toetsaanslagen aan tijd gebonden zijn, behalve als de onderliggende functie een invoer vereist die afhangt van het pad dat de gebruiker aflegt en niet alleen van de eindpunten.

Opmerking 1: deze uitzondering is gerelateerd aan de onderliggende functie, niet aan de invoertechniek. Als we bijvoorbeeld met de hand geschreven tekst invoeren, vereist de invoertechniek (met de hand geschreven tekst) padafhankelijke invoer, maar de onderliggende functie (tekstinvoer) vereist dat niet.

Opmerking 2: dit succescriterium verbiedt geen muisinvoer of andere invoermethoden naast de toetsenbordinvoer en wil dit ook niet ontmoedigen.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 2.1.2: Geen toetsenbordval

Als de toetsenbordfocus met de toetsenbordinterface verplaatst kan worden naar een component van de pagina, dan kan de focus ook met alleen de toetsenbordinterface weer van dat component weg worden bewogen, en, als er meer nodig is dan de standaard pijl- of tabtoetsen of andere standaard methoden om de focus te verplaatsen, dan wordt de gebruiker geïnformeerd over de manier waarop de focus kan worden verplaatst.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A**Succescriterium 2.1.4: Enkel teken sneltoetsen**

Wanneer een sneltoets in content wordt geïmplementeerd door alleen letters (inclusief hoofdletters en kleine letters), leestekens, cijfers of symbolen te gebruiken, geldt ten minste één van de volgende zaken:

- **Uitzetten:** Er is een mechanisme beschikbaar waarmee de sneltoets kan worden uitgezet;
- **Opnieuw toewijzen:** Er is een mechanisme beschikbaar om de sneltoets opnieuw toe te wijzen aan één of meerdere niet-afdrukbare tekens (bijv. Ctrl, Alt, enz.);
- **Alleen actief bij focus:** De sneltoets voor een component van de gebruikersinterface is alleen actief wanneer de betreffende component de focus heeft.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 2.2: Genoeg tijd

Geef gebruikers genoeg tijd om content te lezen en te gebruiken.

niveau A

Succescriterium 2.2.1: Timing aanpasbaar

Voor elke tijdslimiet die door de content wordt ingesteld geldt ten minste een van de volgende zaken: uitzetten, aanpassen, verlengen, realtime uitzondering, essentiële uitzondering of 20 uur uitzondering.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 2.2.2: Pauzeren, stoppen, verbergen

Voor alle bewegende, knipperende, scrollende of automatisch actualiserende informatie gelden alle volgende zaken:

- **Bewegen, knipperen, scrollen:** Voor bewegende, knipperende of scrollende informatie die (1) automatisch start, (2) langer dan vijf seconden duurt, en (3) parallel met andere content wordt getoond, is er een mechanisme voor de gebruiker om dit te pauzeren, te stoppen of te verbergen, tenzij de beweging, knipperring of scrolling, onderdeel is van een activiteit waar ze essentieel is en
- **Automatisch actualiserend:** Voor elke soort automatisch actualiserende informatie die (1) automatisch start en (2) parallel met andere content wordt gepresenteerd, is er een mechanisme voor de gebruiker om dit te pauzeren, te stoppen of te verbergen of de frequentie van de actualisering in te stellen tenzij de automatische actualisering onderdeel is van een activiteit waar ze essentieel is.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Richtlijn 2.3: Toevallen

Ontwerp content niet op een manier waarvan bekend is dat die toevallen veroorzaakt.

niveau A

Succescriterium 2.3.1: Drie flitsen of beneden drempelwaarde

Webpagina's bevatten niets wat meer dan drie keer flitst in enige periode van één seconde of de flits is beneden de algemene flits- en rodeflitsdrempelwaarden.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 2.4: Navigeerbaar

Lever manieren om gebruikers te helpen navigeren, content te vinden en te bepalen waar ze zijn.

niveau A

Succescriterium 2.4.1: Blokken omzeilen

Er is een mechanisme beschikbaar om blokken content die op meerdere webpagina's worden herhaald te omzeilen.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 2.4.2: Paginatitel

Webpagina's hebben titels die het onderwerp of doel beschrijven.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Voor PDF-documenten geldt dat zij een goede titel in de bestandseigenschappen nodig hebben en dat deze documenttitel wordt getoond in plaats van de bestandsnaam. Het PDF-bestand <https://forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2022/0420/FS-20220420.3C2-Gesprekken-met-aanbesteders-Monitor-2021.pdf> voldoet niet aan beide voorwaarden. Dit kan worden aangepast in de bestandseigenschappen van de PDF of het bronbestand.

Het PDF-document <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2022/1207/FS-20221207.1A-Agenda-Forum-Standaardisatie-7-december-2022.pdf> heeft een onjuiste bestandstitel, "Agenda Forum Standaardisatie 28 september 2022". De bestandsnaam benoemd een andere datum, dit is verwarrend. Voor PDF-documenten geldt dat zij een juiste titel nodig hebben in de bestandseigenschappen. Deze titel geldt als paginatitel. Ook wordt de titel niet getoond in de titelbalk in Adobe, hier wordt nu de bestandsnaam getoond en dat is niet de bedoeling.

niveau A

Succescriterium 2.4.3: Focus volgorde

Als een webpagina sequentieel genavigeerd kan worden en de navigatiesequenties hebben invloed op de betekenis of het gebruik, dan krijgen focusbare componenten de focus in de juiste volgorde waardoor betekenis en bedienbaarheid behouden blijft.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Gebruikers die navigeren door middel van hun toetsenbord interface, gaan uit van een logische volgorde waarin zij door de site navigeren. Als content niet in de juiste volgorde staat, kunnen zij gedesoriënteerd raken of moeite hebben om het element alsnog te benaderen. Het is daarom essentieel dat de volgorde juist is.

Op de website bij het openen van het menu met de tekst "Menu", verspringt de focus bij de eerstvolgende tab eerst naar de "Zoeken" knop en dan pas het menu in. Dit kan als verwarrend worden ervaren voor gebruikers die de website met een toetsenbord interface navigeren. De oplossing zou hier zijn om de focus meteen in het menu te laten verspringen bij de eerstvolgende tab.

<https://forumstandaardisatie.nl>

Op pagina <https://www.forumstandaardisatie.nl/beslisboom/beslisboom-open-standaarden/step/1> is een proces van een aantal stappen te zien. Als een vraag is beantwoord en er wordt op "Volgende" geklikt, dan gaat de focus nu naar de eerste checkbox of radiobutton van de volgende stap die nu in beeld is. De focus moet echter naar het eerste begin van de nieuwe unieke content gaan, in dit geval de tekst die aangeeft bij welke stap je nu bent. Dan kan hulpsoftware de content vanaf dit punt voorlezen.

Bij de laatste stap gaat de focus nog naar de links aan de rechterkant van de pagina (onder de kop "Bestuur en recht"). De focus moet ook hier naar de nieuw verschenen content van de stap gaan die nu in beeld is.

Als er op "Vorige" wordt geklikt, gaat de focus ook niet naar het begin van de stap die dan in beeld komt. De focus blijft op de knop "Vorige staan".

Als vragen al beantwoord zijn (een checkbox is bijvoorbeeld al geselecteerd) en de stap wordt opnieuw bekeken en er wordt vervolgens weer op "Volgende" geklikt, dan gaat de focus ook naar de links onder "Bestuur en recht". Dit is geen logische focusvolgorde.

Het volgende is niet fout, maar kan wel worden verbeterd:

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/> staan content blokken met de tekst "Ministerie EZK", "Ministerie SZW" en "Ministerie VWS". Hieronder staat een link met de tekst "Meer verhalen" die gerelateerd lijkt aan alle drie bovengenoemde artikelen. In de focus volgorde krijgt eerst de kop van het bericht onder "Ministerie EZK" de focus, vervolgens de "Lees verder" link en vervolgens de "Meer verhalen" link. Het zou logischer zijn wanneer de focus eerst naar de andere twee artikelen gaat, "Al onze nieuwe sites voldoen aan de standaarden" en "Collega's moeten hun verantwoordelijkheden kennen", om vervolgens naar de "Meer verhalen" link te gaan.

niveau A

Succescriterium 2.4.4: Linkdoel (in context)

Het doel van elke link kan bepaald worden uit enkel de linktekst of uit de linktekst samen met zijn door software bepaalde linkcontext, behalve daar waar het doel van de link een dubbelzinnige betekenis zou kunnen hebben voor gebruikers in het algemeen.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Meerdere problemen zijn goed opgelost. Het volgende is nog aanwezig.

Op pagina <https://www.forumstandaardisatie.nl/beslisboom/beslisboom-open-standaarden/step/7> (stap 7 van het proces) staan meerdere links met de tekst "Leer meer". Software kan het linkdoel van deze links niet bepalen. Er is geen door hulpsoftware te bepalen link context aanwezig die het doel van de link kan verduidelijken. Bij de link zelf moet aangegeven worden waar meer over geleerd kan worden. Dit kan door een (visueel verborgen) linktekst toe te voegen met meer informatie over waar de link naar toe gaat.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/verplicht> is een optie om te filteren op bepaalde groepen. Iedere groep bevat ook een link "- Any -". Dit omschrijft onvoldoende het doel van deze filter. Een betere omschrijving zou zijn "Toon alle". Ook is het verschil tussen deze zelfde links nu niet te bepalen door software. Dit kan worden opgelost door het label zoals "Domein" als visueel verborgen linktekst toe te voegen aan de link. Software kan van meer links hier het linkdoel niet goed genoeg bepalen. Bij de link "Ja" is het visueel duidelijk dat dit over "Europese status (MSP)" gaat. Software kan deze linkcontext niet bepalen. Dit kan worden opgelost door bij al deze links voor de filters als verborgen linktekst toe te voegen om wat voor soort filter het gaat. Het verschil tussen links onder "Domein" en onder "Trefwoorden" is namelijk mogelijk ook niet duidelijk zonder de visuele context.

Pagina <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2021/fs-20211208-2-oplegnotitie-obdo-en-forum-standaardisatie> is toegevoegd aan de steekproef, het volgende probleem is hier geconstateerd. Op deze pagina is een lege link gevonden. Software kan het linkdoel niet bepalen. Deze link kan waarschijnlijk verwijderd worden. De lege link staat onder de kop "Ad C. Presentatie van de IV-meting in het OBDO" en dan na de tekst "kunt u terugvinden op de". Verder zijn er in de navigatie links die dezelfde naam hebben ("Ter bespreking" en "Ter kennisname"), maar deze hebben een ander linkdoel. Software kan dit verschillende linkdoel niet bepalen.

Het volgende is niet fout, maar kan wel verbeterd worden:

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/actueel> staan artikelen. Deze artikelen zijn in zijn geheel klikbaar en opgemaakt als `<a>` element. De gehele content van deze 'cards' is nu onderdeel van de link. De linkdoelen worden daarmee dus heel groot, wat het onduidelijker kan maken voor gebruikers van hulpsoftware die bijvoorbeeld een lijst met links opvragen. Het is te overwegen om de link op één onderdeel te zetten en vervolgens het klikbaar gebied te vergroten. Let erop dat bij een aanpassing geen content verloren gaat voor gebruikers én dat de linkdoelen nog steeds duidelijk en uniek zijn. Het gebruik van `aria-label` of `aria-hidden` wordt daarom afgeraden.

niveau AA**Succescriterium 2.4.5: Meerdere manieren**

Er is meer dan één manier beschikbaar om een webpagina binnen een verzameling webpagina's te vinden, behalve wanneer de webpagina het resultaat is van, of een stap in, een proces.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 2.4.6: Koppen en labels**

Koppen en labels beschrijven het onderwerp of doel.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Op pagina https://forumstandaardisatie.nl/zoeken?search_api_fulltext=meting wordt de kop "Type" gebruikt. Deze kop is onvoldoende beschrijvend. Zeker omdat er op dezelfde pagina nog een kop staat met de tekst "Documentatie-type" is de kop "Type" verwarrend en ontoereikend.

In de laatste stap van de beslisboom op pagina <https://www.forumstandaardisatie.nl/beslisboom/beslisboom-open-standaarden/step/8> is het mogelijk om de resultaten te laten mailen. Het label komt nu uit de tekst "Overzicht". Dit is dan ook gekoppeld aan het invoerveld. Het doel van het invoerveld is hierdoor onvoldoende duidelijk. Het advies is om dit veldlabel aan te passen in "E-mailadres". Andere oplossingen zijn ook mogelijk.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/en/netherlands-standardisation-forum> staat een video. De captions in deze video zijn Engels, maar onder de tekst 'Captions' in het drie bolletjes menu staat 'Nederlands'.

Het volgende is niet fout, maar kan wel verbeterd worden:

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/> staat een kop met de tekst "Direct naar". Deze kop zegt niets over de inhoud. Het is belangrijk dat koppen betekenis hebben wanneer ze zonder context worden voorgelezen door gebruikers van hulpsoftware.

Het volgende is niet fout, maar kan wel worden verbeterd:

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/actueel> staat een kop met de tekst "Nieuws block actueel". Dit is een onduidelijke koptekst waar Nederlands en Engels door elkaar wordt gebruikt.

Het volgende is niet fout, maar kan wel worden verbeterd:

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/contactgegevens/formulier> is de kop "Contact". Een duidelijker kop zou zijn, "Contactformulier". Links die naar deze pagina verwijzen hebben ook de tekst "Contactformulier".

niveau AA**Succescriterium 2.4.7: Focus zichtbaar**

Elke gebruikersinterface die met een toetsenbord te bedienen is, heeft een bedieningswijze waarbij de indicator van de toetsenbordfocus zichtbaar is.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 2.5: Input Modaliteiten

Maak het eenvoudiger voor gebruikers om de functionaliteit te bedienen met andere vormen van invoer dan alleen het toetsenbord.

niveau A

Succescriterium 2.5.1: Aanwijzergebaren

Alle functionaliteit waarmee bij de bediening gebruik wordt gemaakt van meerpunts- of padgebaseerde gebaren, kan worden bediend met een enkele aanwijzer zonder een padgebaseerd gebaar, tenzij een meerpunts- of padgebaseerd gebaar essentieel is.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

niveau A

Succescriterium 2.5.2: Aanwijzerannulering

Voor functionaliteit die kan worden bediend met een enkele aanwijzer, geldt ten minste één van de volgende zaken:

- **Geen down-event:** Het down-event van de aanwijzer wordt niet gebruikt om enig onderdeel van de functie uit te voeren;
- **Afbreken of ongedaan maken:** De functie wordt voltooid door het up-event en er is een mechanisme beschikbaar om de functie af te breken voordat deze wordt voltooid of om de functie ongedaan te maken als deze is voltooid;
- **Up reversal:** Met het up-event wordt elk resultaat van het voorgaande down-event ongedaan gemaakt;
- **Essentieel:** Het voltooien van de functie met het down-event is essentieel.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 2.5.3: Label in naam

Bij componenten van de gebruikersinterface met labels die tekst of afbeeldingen van tekst bevatten, bevat de naam de tekst die visueel wordt weergegeven.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Dit succescriterium is bedoeld om spraakbediening mogelijk te maken. Belangrijk hierbij is dat

de visueel zichtbare tekst onderdeel is van de toegankelijkheidsnaam van het element. Mensen die spraakbedieningssoftware gebruiken kunnen dan de zichtbare tekst inspreken om een element te bedienen.

Op alle pagina's staat bovenaan een zoekveld met zichtbare tekst "Voer uw zoekterm in". De toegankelijkheidsnaam van dit veld komt uit het gekoppelde label en is "Zoeken". Hierdoor komt de zichtbare tekst niet overeen met de toegankelijkheidsnaam van dit veld.

<https://forumstandaardisatie.nl/>

niveau A

Succescriterium 2.5.4: Bewegingsactivering

Functionaliteit die kan worden bediend door de beweging van een apparaat of beweging van een gebruiker, kan ook worden bediend met componenten van de gebruikersinterface. De reactie op de beweging kan worden uitgeschakeld om onbedoelde activering te voorkomen, behalve wanneer:

- **Ondersteunde interface:** De beweging wordt gebruikt om de functionaliteit te bedienen via een door toegankelijkheid ondersteunde interface;
- **Essentieel:** De beweging is essentieel voor de functie en wanneer de reactie op de beweging wordt uitgeschakeld, wordt de activiteit ongeldig gemaakt.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Principe 3: Begrijpelijk

Informatie en de bediening van de gebruikersinterface moeten begrijpelijk zijn.

Richtlijn 3.1: Leesbaar

Maak tekstcontent leesbaar en begrijpelijk.

niveau A

Succescriterium 3.1.1: Taal van de pagina

De standaard menselijke taal van elke webpagina kan door software bepaald worden.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 3.1.2: Taal van onderdelen

De menselijke taal van elke passage of zin in de content kan door software bepaald worden, behalve waar het gaat om eigennamen, technische termen, woorden van onbepaalde taal en woorden of zinnen die deel zijn gaan uitmaken van het jargon van de onmiddellijk omringende tekst.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

Een aantal problemen is goed opgelost, de volgende problemen zijn nog aanwezig.

Op meerdere pagina's is bovenaan de pagina een hamburgermenu te zien. Deze heeft een onnodig aria-label="Toggle main menu navigation". Omdat het een aria-label is, overschrijft deze de al beschikbare tekst "Menu". Het aria-label is Engelse tekst, en omdat er geen taalwisseling wordt aangegeven door middel van het lang-attribuut, zal de voorleessoftware dit proberen voor te lezen als Nederlandse tekst.

<https://forumstandaardisatie.nl/>

Op de website staat onderaan in de footer een kolom "International" met daarin verwijzingen naar Engelse pagina's. Het is belangrijk dat deze links naar anderstalige onderdelen van de website ook een taalwissel krijgen. Dit kan door de hele kolom te voorzien van een taalwissel. Andere oplossingen zijn ook mogelijk.

<https://forumstandaardisatie.nl/>

Op de website is onderaan de pagina in de footer, naast de woorden "Archief website" een SVG te zien met het aria-label="(link is external)". Dit is Engelse tekst, en omdat er geen taalwisseling wordt aangegeven door middel van het lang-attribuut, zal de voorleessoftware dit proberen voor

te lezen als Nederlandse tekst. Ditzelfde geldt voor de SVG naast het woord "Mastodon" in de footer en alle andere pagina's waar deze SVG gebruikt wordt. Een oplossing zou zijn om deze tekst te vertalen naar het Nederlands, "externe link".

<https://forumstandaardisatie.nl>

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/node/1173> wordt een audiodescriptie aangeboden bij de tekst "Download audio description". Dit is Engelse tekst, en omdat er geen taalwisseling wordt aangegeven door middel van het lang-attribuut, zal de voorleessoftware dit proberen voor te lezen als Nederlandse tekst. Een oplossing zou zijn om de tekst te vertalen naar het Nederlands, "Download audio descriptie".

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/contactgegevens/formulier> zijn de foutmeldingen gedeeltelijk of volledig in het Engels. Een voorbeeld hiervan is: "E-mailadres does not contain a valid email." Er is hier geen `lang="en"` voor gebruikt. Het advies is om de foutmelding aan te passen zodat deze volledig Nederlands is.

De pagina <https://forumstandaardisatie.nl/en/netherlands-standardisation-forum> bevat Engelse content. Omdat de structuur van de pagina (bijv. menu) Nederlandstalig is, is dit een Nederlandstalige pagina. Het is wel belangrijk dat de content als Engels wordt gemarkeerd. Dit is nu nog niet overal het geval. Een aantal stukken tekst hebben nu een taalwisseling gekregen in de code, bijvoorbeeld de paragraaf "Social benefit". Dit geldt echter niet voor alle teksten op de pagina, zie bijvoorbeeld de paragraaf erboven ("The Netherlands Standardisation Forum facilitates..."). Alle Engelse teksten op de pagina moeten een taalwisseling naar het Engels krijgen.

Richtlijn 3.2: Voorspelbaar

Maak het uiterlijk en de bediening van webpagina's voorspelbaar.

niveau A

Succescriterium 3.2.1: Bij focus

Als een component de focus krijgt, dan veroorzaakt dat geen contextwijziging.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 3.2.2: Bij input

Verandering van de instelling van een component van de gebruikersinterface veroorzaakt niet automatisch een contextwijziging tenzij de gebruiker geïnformeerd is over het gedrag vóór het gebruik van dit component.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 3.2.3: Consistente navigatie

Navigatiemechanismen, die op meerdere webpagina's binnen een verzameling webpagina's herhaald worden, komen elke keer dat ze worden herhaald in dezelfde relatieve volgorde voor, tenzij een verandering wordt geïnitieerd door de gebruiker.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 3.2.4: Consistente identificatie

Componenten die dezelfde functionaliteit hebben binnen een verzameling webpagina's worden consistent geïdentificeerd.

Resultaat

✓ Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Richtlijn 3.3: Assistentie bij invoer

Help gebruikers om fouten te vermijden en ze te verbeteren.

niveau A

Succescriterium 3.3.1: Fout identificatie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt, dan wordt het onderdeel waar de fout zit geïdentificeerd en de fout wordt tekstueel aan de gebruiker meegedeeld.

Resultaat

 Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De bedoeling van dit succescriterium is om gebruikers te laten weten dat er een fout is opgetreden, en om welke fout het precies gaat. De foutmelding moet zo specifiek mogelijk zijn.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/contactgegevens/formulier> staat een formulier. Wanneer hier een verplicht veld niet wordt ingevuld, verschijnen er meldingen onder de invoervelden. Een voorbeeld hiervan is "Voornaam field is required". Naast dat dit deels Nederlands- en Engelstalig is (zie succescriterium 3.1.2), is dit geen foutmelding maar een instructie. Een betere melding zou zijn "U heeft uw voornaam niet ingevuld, dit is verplicht".

niveau A

Succescriterium 3.3.2: Labels of instructies

Als de content gebruikersinvoer vereist, dan worden labels of instructies geleverd.

Resultaat

 Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA

Succescriterium 3.3.3: Foutsuggestie

Als een invoerfout automatisch ontdekt wordt en suggesties voor verbetering bekend zijn, dan worden de suggesties aan de gebruiker geleverd, tenzij dit de beveiliging of het doel van de content in gevaar zou brengen.

Resultaat

 Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau AA**Succescriterium 3.3.4: Foutpreventie (wettelijk, financieel, gegevens)**

Voor webpagina's die wettelijke verplichtingen of financiële transacties voor de gebruiker uitvoeren, die, door de gebruiker te beheren gegevens in gegevensopslagplaatsen verwijderen of wijzigen, of die antwoorden van de gebruiker verzenden, geldt ten minste één van de volgende zaken: verzendingen kunnen ongedaan gemaakt worden, de gegevens zijn te controleren of de gegevens kunnen worden bevestigd.

Resultaat

Voldoet: Geen van de technieken bij dit succescriterium is van toepassing.

Principe 4: Robuust

Content moet voldoende robuust zijn om betrouwbaar geïnterpreteerd te kunnen worden door een breed scala van user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Richtlijn 4.1: Compatibel

Maximaliseer compatibiliteit met huidige en toekomstige user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

niveau A

Succescriterium 4.1.1: Parsen

In content die geïmplementeerd is met opmaaktalen hebben elementen volledige begin- en eindtags, zijn elementen genest volgens hun specificatie, bevatten elementen geen dubbele attributen en zijn alle ID's uniek, behalve waar de specificatie deze eigenschappen toelaat.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

niveau A

Succescriterium 4.1.2: Naam, rol, waarde

Voor alle componenten van de gebruikersinterface (inclusief, maar niet uitsluitend voor formulierelementen, links en door scripts gegenereerde componenten), kunnen de naam (name) en rol (role), door software bepaald worden; toestanden (states), eigenschappen (properties) en waarden (values) die door de gebruiker ingesteld kunnen worden kunnen door software bepaald worden; en kennisgeving van veranderingen in deze items is beschikbaar voor user agents, met inbegrip van hulptechnologieën.

Resultaat

Voldoet niet: De onderzochte set pagina's voldoet niet aan dit succescriterium.

Bevindingen

De bedoeling van dit succescriterium is dat software de juiste naam, rol en waarde of status van interactieve componenten kan bepalen.

Meerdere problemen zijn goed opgelost, het volgende is nog aanwezig.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/publicaties/veelgestelde-vragen> staat linksboven de pagina een lijst met links, beginnende met "Veelgestelde vragen". Het is belangrijk dat gebruikers van hulpsoftware op de hoogte gebracht worden van informatie die visueel wordt overgebracht, in dit geval welke link actief is. Dit wordt visueel gedaan door het verspringende bolletje links naast de links, en de kleurverandering. Een oplossing zou kunnen zijn hier een **aria-current** attribuut toe te voegen met de waarde "true".

Pagina <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2021/fs-20211208-2-oplegnotitie-obdo-en-forum-standaardisatie> is toegevoegd aan de steekproef, hier komt hetzelfde probleem voor. In het navigatie-item op <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2021/fs-20211208-2-oplegnotitie-obdo-en-forum-standaardisatie> moet het actieve onderdeel van de pagina ook in de code beschikbaar zijn. Dit is nu alleen maar herkenbaar door midden van kleur (en het zwarte bolletje). Dit kan door aan het a-element van de link het attribuut `aria-current="true"` op te nemen voor de actieve items.

Dit komt op meer pagina's voor bij de navigatie.

Op pagina <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2021/fs-20211208-2-oplegnotitie-obdo-en-forum-standaardisatie> is ook een lege link gevonden. Software kan de toegankelijkheidsnaam niet bepalen. Deze link kan waarschijnlijk verwijderd worden. De lege link staat onder de kop "Ad C. Presentatie van de IV-meting in het OBDO" en dan na de tekst "kunt u terugvinden op de".

niveau AA

Succescriterium 4.1.3: Statusberichten

In content die is geïmplementeerd met opmaaktalen kunnen statusberichten door software bepaald worden met behulp van rol (role) of eigenschappen (properties), zodat hulptechnologieën de berichten aan de gebruiker kunnen presenteren zonder dat ze de focus krijgen.

Resultaat

Voldoet: De onderzochte set pagina's voldoet aan dit succescriterium.

Bijlage 1: Pagina's in de steekproef van het onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van een steekproef. De wijze waarop de steekproef is bepaald staat voorgeschreven in het evaluatiedocument WCAG-EM. Als een proces is meegenomen in het onderzoek staan ook alle procespagina's in de steekproef vermeld.

Zie: <https://www.digitoegankelijk.nl/aanpak/toegankelijkheidsonderzoek>.

Volledige steekproef

- <https://forumstandaardisatie.nl/>
- https://forumstandaardisatie.nl/zoeken?search_api_fulltext=meting
- <https://forumstandaardisatie.nl/contactgegevens>
- <https://forumstandaardisatie.nl/contactgegevens/formulier>
- <https://forumstandaardisatie.nl/actueel>
- <https://forumstandaardisatie.nl/nieuws/open-spreekuur-wdo-en-amvb-https-hsts>
- <https://www.forumstandaardisatie.nl/beslisboom/beslisboom-open-standaarden>
- <https://forumstandaardisatie.nl/de-praktijk>
- <https://forumstandaardisatie.nl/node/1173>
- <https://www.forumstandaardisatie.nl/beslisboom/beslisboom-open-standaarden/step/1>
- <https://forumstandaardisatie.nl/publicaties/veelgestelde-vragen>
- <https://forumstandaardisatie.nl/en/netherlands-standardisation-forum>
- <https://forumstandaardisatie.nl/open-standaarden>
- <https://forumstandaardisatie.nl/pas-toe-leg-uit-beleid>
- <https://forumstandaardisatie.nl/wat-zijn-de-verplichtingskaders>
- <https://forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/verplicht>
- <https://forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/digitoegankelijk-en-301-549-met-wcag-21>
- <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2021/forumvergadering-8-december-2021>
- <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2021/fs-20211208-2-oplegnotitie-obdo-en-forum-standaardisatie>
- <https://forumstandaardisatie.nl/vergadering-forum-standaardisatie-7-december-2022>
- <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2022/1207/FS-20221207.1A-Agenda-Forum-Standaardisatie-7-december-2022.pdf>
- <https://forumstandaardisatie.nl/vergaderingen/2022/fs-20220420-3c2-gesprekken-met-aanbesteders-monitor-2021>
- <https://forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2022/0420/FS-20220420.3C2-Gesprekken-met-aanbesteders-Monitor-2021.pdf>